Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Lausunto

18.06.2026

Asia: VN/10660/2026

Lausuntopyyntö yhteisötilaajasääntelystä ja muista sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin kansallisista laajennuksista

1 Yleisiä kysymyksiä SVPL:n yhteisötilaajia ja sijaintitietojen käsittelyä koskevasta sääntelystä

1.1 Pidättekö SVPL:n yhteisötilaajia ja muita viestinnän välittäjiä sekä sijaintitietojen suojaa koskeva sääntelyä yleisesti ottaen sisällöltään ja soveltamisalaltaan asianmukaisena, kun otetaan huomioon nykyinen toimintaympäristö ja muu soveltuva kansallinen ja EU-lainsäädäntö?

Keskeisimmät lain kehityskohteet liittyvät näkemyksemme mukaan SVPL:n vanhimpiin lukuihin ja yksittäisiin säännöksiin.

Huomioiden viimeisen noin kymmenen vuoden aikana voimaantullut EU-sääntely ja joidenkin lukujen ja säännösten ilmeinen muutostarve, voisi nähdäksemme kuitenkin olla perusteltua tehdä samassa yhteydessä laajempi kokonaistarkastelu. Teknologinen ja lainsäädäntökehitys ovat johtaneet siihen, että sääntely on kokonaisuudessaan muodostunut melko vaikeaselkoiseksi. On esimerkiksi monilla aloilla epäselvää, mitkä tietoturvatoimenpiteet ovat normaaleja ja sallittuja ja toisaalta, milloin toiminta edellyttää välitystietojen erityissääntelyn soveltamista.

EU-lainsäädäntökehitys huomioiden olisi myös tarpeen arvioida, tarvitaanko ja miltä osin enää täydentävää kansallista sääntelyä.

1.2 Liittyykö SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävään sääntelyyn mielestänne piirteitä, jotka eivät asianmukaisesti huomioi nykyistä kyberturvallisuuden toimintaympäristöä, uusien digitaalisten palveluiden käytön ja tarjonnan muotoja tai uudempaa muuta kansallista ja EU-sääntelyä?

Kyllä.

Suomessakin on toimeenpantu NIS2-direktiivin velvoitteet kyberturvallisuuslailla. Laki velvoittaa NIS2-kriittisiä toimialoja aktiivisiin tietoturvatoimiin, mikä edellyttää käytännössä myös

välitystietojen käsittelyä, mutta samaan aikaan SVPL rajoittaa tätä käsittelyä. Tilanne on ristiriitainen: kaksi EU-lähtöistä velvoitetta vetävät eri suuntiin, eikä lainsäädäntö anna selkeää vastausta siihen, kumpi menee edelle. Tähän tarvitaan selkeyttä.

1.3 Millaisia vaikutuksia SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävällä sääntelyllä on käsityksenne mukaan ollut käyttäjien yksityisyyden suojalle? Onko sääntely toteuttanut yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa mielestänne tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

2 Kyberturvallisuuden riskienhallinta ja viestinnän ja välitystietojen käsittely

2.1 Pidättekö SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävää sääntelyä tarkoituksenmukaisena siltä osin kuin se sääntelee sellaista välitystietojen ja viestien käsittelyä, joka liittyy erilaisilta kyberuhkilta suojautumiseen? Millaisia vaikutuksia tällä sääntelyllä on ollut organisaatioiden ja käyttäjien kyberturvallisuuteen? Onko sääntely mielestänne mahdollistanut kyberturvallisuuden riskienhallinnan tarkoituksenmukaisella tavalla vai aiheuttanut sille rajoituksia?

Emme pidä sääntelyä kaikilta osin tarkoituksenmukaisena. Keskeisimmät muutostarpeet liittyvät nähdäksemme tältä osin SVPL 18 lukuun, mutta kokonaisuutta olisi tarpeen katsoa sitä laajemmin.

Kyberuhkien torjunta edellyttää kaiken aikaa nopeampia ja ensisijaisesti ennalta ehkäiseviä, valvovia, eikä jälkikäteisiä puhtaasti reaktiivisia toimia. Teknologisten riskien monipuolistuminen ja kehityksen nopeus edellyttävät yhä useammin automatisoitua ja laajamittaista viestintä- ja lokitietojen analysointia. Samaan aikaan toimijat haluavat ja niillä on velvoite varmistaa käyttäjien yksityisyyden suojan ja viestinnän luottamuksellisuuden toteutuminen. Kokonaisuutena työ on usein hyvin haastavaa ja oikeuksien ja velvollisuuksien kokonaisuus monesti vaikeatulkintainen.

Sääntelyn tulee mahdollistaa riittävä tekninen valvonta ilman, että kaikkia tietoturvatoimia pidetään jälkikäteen työntekijän viestinnän tarkkailuna. Nykyinen sääntelykokonaisuus ei tätä riittävästi tue ja jättää tulkinnan liian epäselväksi. Automaattiset estomekanismit, DLP-järjestelmät (Data Loss Prevention) ja poikkeamahälytykset edellyttävät välitystietojen käsittelyä, jonka laillisuus on SVPL:n nojalla epäselvää. Sääntelyn tulee sallia automaattinen tietojen luokittelu, DLP-estot, haitallisten liitteiden ja linkkien suodatus, epätyypillisten tietovirtojen hälytykset ja käyttöoikeuspoikkeamien havainnointi ilman raskasta erillistä menettelyä. Nämä ovat tietoturvateknologian normaalia nykytasoa.

2.2 SVPL 18 luvun (ns. Lex Nokia) mukaisia toimenpiteitä on käytetty vähemmän, kuin sääntelyn valmistelussa aikanaan ennakoitiin. Millaisia syitä arvioitte olevan sen taustalla, ettei toimenpiteitä ole otettu käyttöön? (SVPL 18 luvussa säädetään yhteisötilaajan oikeudesta käsitellä tietyin edellytyksin välitystietoja maksullisen tietoyhteiskunnan palvelun, viestintäverkon tai viestintäpalvelun luvattoman käytön taikka liikesalaisuuksien paljastamisen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.)

SVPL 18 luku luotiin toisenlaiseen tilanteeseen ja aikaan, eikä lopputulos ehkä alun alkaenkaan vastannut riittävän laajasti nähtyihin riskeihin. Sääntelyn soveltamisen aloittaminen ja soveltaminen käytännössä on nähty vaikeatulkintaisena ja menettelyllisesti raskaana, myös maineen kannalta riskialttiina, kutsuttiinhan lakia "urkintalaiksi", mikä ei tietenkään ollut sen tarkoitus. Kaikissa

tilanteissa myöskään SVPL 272 §:n ja SVPL 18 luvun suhde ei ole selkeä. Lopputuloksena luku on jäänyt lähes kuolleeksi kirjaimeksi.

Luvun säätämisen jälkeen lainsäädäntö on muuttunut valtavasti. Mm. Euroopan yleinen tietosuoja-asetus on tullut voimaan. Kansainvälisesti toimivat suomalaisyritykset ovat haastavassa tilanteessa, kun niiden muissa Euroopan toimintamaissa voidaan operoida GDPR:n pohjalta, mutta Suomessa ei voida toimia samalla tavalla.

2.3 Voiko SVPL:n tietoturvatoimenpiteistä säätävän 272 §:n ja SVPL 18 luvun muun muassa liikesalaisuuksien paljastamisen selvittämistä koskevan sääntelyn (Lex Nokia) suhde aiheuttaa mielestänne soveltamishaasteita? Millaisia?

Kyllä. Ei välttämättä ole selvää, milloin kyseessä ovat SVPL 272 §:ssä tarkoitetut sallitut tietoturvallisuustoimenpiteet ja milloin tilanteeseen tulisi soveltaa SVPL 18 luvun erityissääntelyä. SVPL 272 § velvoittaa toimijoita huolehtimaan verkkonsa tietoturvasta ja SVPL 18 luku antaa erityisen oikeuden käsitellä välitystietoja väärinkäytösten selvittämiseksi tietyin edellytyksin. Näiden kahden säännöksen soveltamisalat eivät täysin vastaa toisiaan, mikä aiheuttaa käytännön tulkintaepävarmuutta. Se voi vaikeuttaa päätöksentekoa esim. tilanteissa, joissa olisi lakiin perustuva tarve selvittää mahdollista henkilötietojen tietoturvaloukkausta.

2.4 Voiko SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävä sääntely estää organisaatioita käyttämästä viestinnän tai välitystietojen käsittelyä edellyttäviä riskienhallintatoimenpiteitä, jotka olisivat käsityksenne mukaan perusteltuja ja muun soveltuvan lainsäädännön mukaisia, tai rajoittaa niiden käyttöä? Mitä toimenpiteitä? Mistä SVPL:n vaatimuksesta tämä johtuu? Onko SVPL:n sääntely asettanut teille esteitä tai rajoituksia tällaisten toimenpiteiden käyttöön?

Nähdäksemme kyllä. Työnantajalla tulisi olla oikeus käyttää normaaleja, dokumentoituja tietoturvatoimia — automaattinen tietojen luokittelu luottamuksellisuuden mukaan, DLP-estot, epätyypillisten tietovirtojen hälytykset, käyttöoikeuspoikkeamien havainnointi — ilman että ne tulkitaan kielletyksi viestinnän seurannaksi. Nykyisen sääntelyn epäselvissä tilanteissa organisaatio voi joutua valitsemaan: joko se jättää nämä toimet tekemättä oikeudellisen epävarmuuden takia, tai se ottaa ne käyttöön ja riskeeraa sääntelyn rikkomisen. Kumpikin vaihtoehto on huono.

3 Muu kuin kyberturvallisuuden riskienhallintaan liittyvä välitystietojen ja viestinnän käsittely

3.1 Pidättekö SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävää välitystietojen ja viestinnän käsittelyn sääntelyä tarkoituksenmukaisena siltä osin kuin tietojen käsittely liittyy muuhun kuin erilaisilta kyberuhkilta suojautumiseen? Onko sääntelyn mahdollistamat käsittelytilanteet määritelty tarkoituksenmukaisesti?

-

3.2 Onko ja millä tavoin SVPL:n sääntely edistänyt tai tukenut sellaisten muiden viestinnän tai välitystietojen käsittelyä edellyttävien toimenpiteiden käyttöönottoa, jotka eivät liity kyberuhkien torjumiseen? Millaisten toimenpiteiden?

-

3.3 Voiko SVPL:n sääntely mielestänne estää ottamasta käyttöön viestinnän tai välitystietojen käsittelyä edellyttäviä toimenpiteitä, jotka eivät liity kyberuhkien torjumiseen mutta olisivat käsityksenne perusteltuja ja muun soveltuvan lainsäädännön mukaisia, tai rajoittaa niiden käyttöä? Mitä toimenpiteitä? Mikä lainsäädännön vaatimus voi muodostua esteeksi? Onko SVPL:n sääntely estänyt teitä ottamasta jotakin tällaista toimenpidettä käyttöön?

Monilla aloilla käytetään kaupallisia pikaviestimiä työviestintään. Työnantajan on vaikea tätä täysin estää. Sovellusten ongelma ei ole vain viestin sisältö, millaista työhön liittyvää sisältöä viestitään ja liittyykö siihen salassapitonäkökohtia, vaan myös viestintään liittyvät metatiedot, kuten kuka / ketkä viestivät, kenen kanssa ja mistä laitteesta. Milloin tällaisten sovellusten käyttö synnyttää tallennusvelvoitteen huomioiden myös sen, että kaikki sovellukset eivät kerää metatietoja edes itse. Näihin kysymyksiin tarvitaan selvyyttä.

4 Hallinnollinen taakka ja lisäkustannukset sekä rajat ylittävät tilanteet

4.1 Millaisia hallinnollisia vaikutuksia SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävällä sääntelyllä on ollut organisaatioiden ja käyttäjien kannalta? Pidättekö sääntelyä tarkoituksenmukaisena tältä kannalta vai onko sääntely aiheuttanut mielestänne tarpeetonta hallinnollista taakkaa?

Yleisesti voidaan todeta, että kaikki sääntelyvelvoitteet lisäävät aina hallinnollista taakkaa.

Kansallinen lisäsääntely vaikeuttaa erityisesti sellaisten organisaatioiden toimintaa, jotka toimivat useissa EU-maissa. Mitä useammassa maassa on kansallista lisäsääntelyä suhteessa EU-sääntelyn minimiharmonisointitasoon, sitä useammanlaisia toimintatapoja tarvitaan. Toinen vaihtoehto tällaisilla yrityksillä on valita tiukimman toimintamaan sääntely pohjaksi ja toimia sen mukaan kaikkialla, mutta siitä taas seuraa, että muissa toimintamaissa menetetään toimintamahdollisuuksia, jotka kuitenkin kyseisessä toimintamaassa olisivat laillisia.

Kansallisella lisäsääntelyllä voi olla monenlaisia vaikutuksia. Myös rajat ylittävässä investointiharkinnassa niillä on merkitystä: jos tehdasinvestointikohteen vaihtoehtoina on kaksi muuten punninnassa tasaveroista maata, valinta voi kohdistua siihen maahan, missä oikeustila on selkein ja hankaloittavaa ja hallinnollista taakkaa lisäävää kansallista lisäsääntelyä ei toiminnalle relevantilla alueella ole.

4.2 Poikkeaako SVPL:n sääntely käsityksenne mukaan merkittävästi muiden EU-maiden sääntelystä? Millä tavoin?

Mikäli tästä on epäselvyyttä, asiaa tulisi joka tapauksessa selvittää.

4.3 Millaisia vaikutuksia mahdollisilla eroilla sääntelyssä voi olla tai on ollut organisaatioiden toiminnan kannalta tai sijoittautumis- ja investointipäätöksiä tehtäessä?

Yleisesti voidaan todeta, että kansallinen liiketoimintaa hankaloittava lisäsääntely on aina yksi kartoitettavista asioista yritysten toimintaan liittyviä kohdennuksia sekä sijoittautumis- ja investointipäätöksiä tehtäessä. Jos vaihtoehtoina on kaksi muilta osin samantasoista maata, kansallisen lisäsääntelyn merkitys voi olla ratkaiseva.

Kansainvälisesti toimivat konsernit toivovat tyypillisesti, että niillä voisi olla yksi toimintatapa kaikissa toimintamaissa, koska se mahdollistaa prosessien pitämisen mahdollisimman yksinkertaisina. Kansallinen lisäsääntely usein tekee tämän mahdottomaksi. Tästä aiheutuu yrityksille hallinnollista taakkaa.

4.4 Voiko SVPL:n sääntely aiheuttaa lisäkustannuksia otettaessa käyttöön viestinnän tai välitystietojen käsittelyä edellyttäviä riskienhallintatoimenpiteitä tai muita toimenpiteitä (esim. tietojärjestelmien tai prosessien muuttaminen Suomen lainsäädännön mukaiseksi)? Mistä syystä? Onko SVPL:n sääntely aiheuttanut teille tällaisia lisäkustannuksia?

-

4.5 Voiko SVPL:n sääntely mielestänne estää tai rajoittaa muissa EU-maissa hyödylliseksi havaittujen järjestelmien, niiden toimintojen tai menettelyjen käyttöä Suomessa? Voiko sääntely edellyttää niiden merkittävää muokkaamista Suomen lainsäädännön mukaiseksi toimittaessa monikansallisessa toimintaympäristössä? (Esim. valmisohjelmistot, pilvipalvelut ja monikansallisen konsernin yhteiset viestintäjärjestelmät.) Mistä vaatimuksesta tämä voi johtua? Onko näin tapahtunut kohdallanne ja miten ratkaisitte tilanteen?

-

5 Välitystietoja ja viestintää koskevien säännösten suhde yleiseen tietosuoja-asetukseen

5.1 Oletteko havainnut erityisiä haasteita SVPL:n välitystietoja ja viestintää koskevan sääntelyn soveltamisessa yhdessä yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa? Millaisia?

SVPL on yleiseen tietosuoja-asetukseen nähden erityislaki eli sitä sovelletaan ensisijaisesti silloin kun kyse on sähköisen viestinnän välitystiedoista. Joillakin aloilla tämä tarkoittaa, että SVPL:n rajoitukset voivat käytännössä estää sellaisen tietojen käsittelyn, joka yleisen tietosuoja-asetuksen nojalla muutoin olisi mahdollista esimerkiksi oikeutetun edun tai lakisääteisen velvoitteen perusteella.

Näin on esimerkiksi sote-alalla. Viittaamme tarkemmin jäsenliittomme Hyvinvointiala ry:n lausuntoon asiassa.

6. Sijaintitietojen käsittely

6.1 Onko SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävä sääntely edistänyt tai tukenut sijaintitietojen käsittelyä edellyttävien toimenpiteiden käyttöönottoa? Onko sääntely toteuttanut yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa mielestänne tarkoituksenmukaisella tavalla? Millä tavoin?

Sääntely ei tällä hetkellä ehkä riittävästi erottele eri tarkoituksissa ja tarpeissa tehtyä paikantamista. Nähdäksemme yleistä tietosuoja-asetusta soveltamalla asia olisi ratkaistavissa riittävällä tavalla ilman lisäsääntelyä: paikannetaan vain, kun se on välttämätöntä, käyttötarkoitus on ennalta määritelty kunkin paikannustarpeen mukaisesti, tieto säilytetään lyhyen ajan ja pääsy tietoon on rajattu.

6.2 Pidättekö SVPL 20 luvun sijaintitietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa selvänä suhteessa esimerkiksi työnantajien toteuttamaan työntekijöiden tai ajoneuvojen paikantamiseen? Minkälaisia haasteita sääntelyn soveltamisalan tulkintaan voi liittyä?

-

6.3 Voiko sijaintitietojen käsittelyä koskeva SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävä sääntely (kuten siihen liittyvä käyttäjän suostumuksen vaatimus) estää tai rajoittaa työpaikoilla toimenpiteitä, jotka olisivat käsityksenne mukaan perusteltuja ja muun soveltuvan lainsäädännön mukaisia? Mitä toimenpiteitä?

Sijaintitietojen käsittelyä koskevan sääntelyn soveltamisala ja käsittelyperusteet ovat tulkinnanvaraisia erityisesti turvallisuuskriittisissä tilanteissa. Sääntelyn epäselvyys siitä, milloin käsittely on perusteltua ja millä perusteella, voi muodostua esteeksi juuri näissä tilanteissa.

6.4 Voiko sijaintitietojen käsittelyä koskevan sääntelyn soveltamisala ja tulkinta aiheuttaa haasteita paikannettaessa muita kuin työntekijöitä, esimerkiksi tarjottaessa mobiililaitteen paikannusta hyödyntäviä palveluita yleisölle? Millaisia haasteita? Onko sääntelyn suhde evästeiden ja muiden päätelaitteiden tietojen käyttöä sääntelevään SVPL 205 §:ään mielestänne selvä?

Joillakin aloilla toimii organisaatioita, jotka tarjoavat sijaintitietoja hyödyntäviä palveluita. Tällöin organisaatio toimii SVPL. tarkoittamana lisäarvopalvelun tarjoajana. Moni toimija ei kuitenkaan välttämättä tunnista olevansa tässä asemassa, eikä sääntelyn soveltamisala ole näiltä osin riittävän selkeä. Tarvitaan ohjeistus siitä, milloin sijaintitietoa hyödyntävä palvelu synnyttää lisäarvopalvelun tarjoajan velvoitteet.

6.5 Oletteko havainnut erityisiä haasteita SVPL:n sijaintitietoja koskevan sääntelyn soveltamisessa yhdessä yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa? Millaisia?

SVPL:n suostumusvaatimus sijaintitietojen käsittelyssä voi olla tiukempi kuin yleinen tietosuoja-asetus edellyttäisi. Tietosuoja-asetus sallii henkilötietojen käsittelyn myös muilla perusteilla — kuten oikeutettu etu tai lakisääteisen velvoitteen täyttäminen. Joillakin aloilla, esim. sote-alalla tämä on erityisen ongelmallista tilanteissa, joissa käsittelyn peruste on selkeästi oikeutettu mutta suostumuksen hankkiminen on käytännössä hankalaa tai tilanteen luonteen takia mahdotonta.

7 Sääntelyn kehittämistä koskevat ehdotukset

7.1 Pidättekö SVPL:n ePrivacy-direktiiviä täydentävää välitystietojen, viestinnän ja sijaintitietojen käsittelyä koskevien sääntelyn kehittämistä tarpeellisena? Jos kyllä, millä tavoin havaitsemanne haasteet SVPL:n säännösten soveltamisessa tulisi mielestänne ratkaista? Tulisiko sääntelyn soveltamisala määrittää toisin kuin nykyisin tai sääntelyä muuttaa jollakin muulla tavoin? Mitkä arvioitte ehdotuksenne merkittävimmiksi vaikutuksiksi?

Kyllä. Kansallisia lisävelvoitteita tulisi keventää, jos ne eivät tuota selkeää lisäsuojaa EU-lainsäädännön edellyttämään minimitasoon nähden. Jos organisaatio käyttää etukäteen dokumentoituja, riskiperusteisia, EU-lainsäädännön edellyttämiin sallittuihin käyttötarkoituksiin ja tietojen minimointiin perustuvia tietoturvamenettelyjä, niitä ei tulisi tulkita kielletyksi viestinnän seurannaksi. Automaattinen tietojen luokittelu, DLP, lokivalvonta ja poikkeamahälytykset tulisi nimenomaisesti sallia salassa pidettävän tiedon suojaamiseksi.

8 Muut huomiot

8.1 Tässä voitte esittää mahdolliset muut huomionne selvitystä varten.

Suomi on havahtunut miehittämättömien ilma-alusten uhkaan uudella tavalla. On huomattu, että asiakokonaisuuden hallinta edellyttää uusia toimintatapoja ja ohjeita niin julkishallinnolta kuin yksityisiltä yrityksiltä ja muilta organisaatioilta.

Kriittinen infrastruktuuri on Suomessa 80-90-prosenttisesti yksityisessä omistuksessa, hallinnassa ja/tai operoinnissa. Kuitenkin tällä hetkellä kriittisen infrastruktuurin toimijoista vain ydinvoimaloilla on oikeus omaehtoiseen droonitorjuntaan. Tulisi selvittää, pitäisikö tämä oikeus, millaisena ja millaista luvitusta edellyttävänä olla laajemminkin kriittisen infrastruktuurin yksityisillä toimijoilla. Viranomaisvaste ei ole tässä suhteessa riittävää. On selvää, että kokonaisuus saattaa vaatia muutoksia useampaankin lakiin, mutta sillä voi olla vaikutuksia myös SVPL:ään.

Viittaamme tässä lausunnossa todetun lisäksi myös jäsenliittojemme, ainakin Teknologiateollisuus ry:n ja sen jäsenyhdistyksen Kyberala ry:n yhteisessä lausunnossa sekä Hyvinvointiala ry:n ja Finanssiala ry:n lausunnoissaan esiintuomiin näkemyksiin.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Yrityslainsäädäntö

Juho Mäki-Lohiluoma

johtaja

Rajamäki Markku
Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Yrityslainsäädäntö